

Η αυλή των θαυμάτων

Σκηνοθεσία: Χρίστος Ζάνος

Σκηνικά-κοστούμια: Κώστας Καυκαριδής

Παίζουν: Έλενα Χριστοφή, Γεωργία Θεοδοῦρη, Σκοπούλου, Θάνος Πεττεμερίδης, Μάκης Λαού, Πόπη Αβραάμ, Γωργούλα Σνελ, Ειρήνη Κωνσταντίνου, Χάρης Πισίας, Νεοκλής Νεοκλέους, Λιάνα Χαλκιά, Παντελής Άντωνας, Παντελής Κλείτου, Σπύρος Νικολάου, Κούλης Νικολάου, Χρίστος Ζάνος.

Ο σκηνοθέτης Χρίστος Ζάνος πορεύτηκε προς την «Αυλή των θαυμάτων» του Ιάκωβου Καμπανέλη, μέσα από πολλές σκηνοθεσίες έργων του νεοελληνικού δραματολογίου. Δουλεύοντας πάνω στο «πανηγύρι» του Κεχαΐδη, στο «Φιντανάκι» του Χορν, στο «Νάσο» του Θυμόπουλου, στους «Εκτελεστές» του Σκούρη, στο «Αντε γεια» του Παπαγεωργίου, κάλυπτε στολιστικές πτυχές και ανέλυε χαρακτήρες του σύγχρονου ελληνικού ρεπερτορίου, ανοίγοντας δρόμο προς το έργο του Καμπανέλη, επειδή η θεματογραφία και η αισθητική ενός μεγάλου αριθμού νεοελληνικών θεατρικών έργων πηγάζουν από την «Αυλή των θαυμάτων».

Ο Χρίστος Ζάνος έχει μελετήσει στην πράξη τέτοια επαναλαμβανόμενα μοτίβα, όπως η αβάστακτη νοσταλγία του χαμένου χρόνου, η μεθυστική ελπίδα για τη μελλοντική καλή τύχη, η μοναξιά της ατομικής πορείας, η παρηγορητική ικανότητα των μικρών ανθρωπίνων συνόλων. Ανηφορίζοντας προς τον Καμπανέλη ο σκηνοθέτης ακολουθείται από πολλούς μόνιμους ηθοποιούς του θιάσου του Σατιρικού. Ετσι, η τριβή με τη σύγχρονη ελληνική θεατρική πραγματικότητα επέτρεψε στους περισσότερους από τους συντελεστές του έργου να ξεκινήσουν τη ζωή στην «Αυλή» με δεδομένη γνώση και αποκτημένη στυλιστική άνεση· βάση πάνω στην οποία κτίστηκε η παράσταση.

Και το σκηνοθέτη και το θίασο χαρακτηρίζει μια ακάλυπτη από κάθε λογής τεχνάσματα ευθύτητα στην πα-

ρουσίαση της δουλειάς τους. Στη συγκεκριμένη παράσταση σαν τέτοιο τεχνάσμα θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί, για παράδειγμα, ένα επιτηδευμένο στυλιζάρισμα «ρετρό», μια ανάπλαση ατμόσφαιρας ελληνικού κινηματογράφου της εποχής. Ένα τέτοιο παραπέτασμα θεατρικού ατμοσφαιρικού «καπινού» ίσως θα έκρυβε κάποιες αδυναμίες του θιάσου. Ο θίασος δεν το θεώρησε απαραίτητο. Το Σατιρικό δουλεύει διαχρονικά, με συνειδητοποιημένη την έγνοια για το δικό του μέλλον. Παρέχει πίστωση σ' εκείνους τους συντελεστές που θ' αποδώσουν στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους όχι σ' αυτή την παράσταση, αλλά στις επόμενες.

Αυτή η στρατηγική μακροχρόνιων επενδύσεων έχει δώσει αποτελέσματα με τέτοιους ηθοποιούς όπως ο Παντελής Άντωνας, η Έλενα Χριστοφή, ο Χάρης Πισίας. Σήμερα, βασικά στελέχη του θεάτρου, ολοκληρωμένοι πια επαγγελματίες πέρασαν μπροστά στα μάτια των τακτικών θεατών του Σατιρικού, ένα δρόμο σταδιακή ανέλιξης, έχοντας ξεκινήσει κάποτε και αυτοί από μια προκαταβολή εμπιστοσύνης που τους δόθηκε μέσα στο θίασο. Η Έλενα Χριστοφή και ο Χάρης Πισίας δημιουργούν ωραίο ζευγάρι, περνώντας από τη χαρά στη λύπη με τόση αρμονία ψυχής όση έδωσε στους ήρωές του ο Καμπανέλλης.

Ο Παντελής Άντωνας δουλεύει το ρόλο του Στέλιου με ψυχολογική λεπτότητα και δραματική δύναμη, το ιδιαίτερο επίτευγμα του ίδιου και του σκηνοθέτη του είναι εκείνο το περιθώριο επαγγελματικής σταθερότητας, στις στιγμές μεγάλης έντασης που μαρτυρά ότι οι δυνατότητες του ηθοποιού έχουν διευρυνθεί σημαντικά. Ο Νεοκλής Νεοκλέους «κρατάει» το δυναμικό κέντρο της παράστασης. Ίσως είναι ο μόνος που προσφέρει σ' εκείνο το ρετρό κινηματογραφικό στυλιζάρισμα που λέγαμε πιο πάνω, το ενσωματώνει, όμως, πολύ οργανικά στη μορφή που φτιάχνει.

Η ικανότητα αυτού του ηθοποιού να συλλαμβάνει και να αποδίδει το ύφος της εποχής και το εθνικό χρώμα του δραματικού υλικού δίνει στο Σατιρικό προοπτική για νέα ρεπερτοριακά ανοίγματα.

Ο «υπεύθυνος» για την ποιητική πλευρά της παράστασης είναι ο Θάνος Πεττεμερίδης. Σαν γέρος Ιορδάνης διχοθετεί την ποίηση στην ατμόσφαιρα της παράστασης από την τάρτασα του, χωρίς υπερβολή και γραφικότητα, με τόνους ζεστούς και χαμηλούς.

Ό,τι αφορά την Αννέτω της Πόπης Αβραάμ, ίσως η ηθοποιός έπρεπε να έχει από το σκηνοθέτη πιο σαφές περιγράμμα του τύπου που ενσαρκώνει, για να μπορέσει να κρατήσει περισσότερη απόσταση από τους προηγούμενους της ρόλους. Παίζει, όμως, όπως πάντα με πλούσια εκφραστικότητα και ευλυγισία στις μεταβολές διαθέσεων. Περισσότερη σαφήνεια στη διατύπωση χρειάζονταν, πιστεύω, οι ρόλοι της Γεωργίας Θεοδορακοπούλου και της Λιάνας Χαλκιά, παρόλο που η Όλγα (Λ. Χαλκιά) και δραματουργικά είναι ο πιο ρομαντικά γενικευμένος ρόλος, χωρίς υποκριτικά «πιασίματα».

Οι φοιτητές της Δραματικής Σχολής «Βλ. Καυκαριδής» δείχνουν στους ρόλους που τους έχουν ανατεθεί όχι μόνο τι έμαθαν να κάνουν μέχρι τώρα, αλλά και τι υπόσχεται ο καθένας στο μέλλον. Τι υπόσχονται αυτοί να δώσουν στο θίασο, τι υπόσχεται σ' αυτούς ο θίασος - αμοιβαίες εμπιστευτικές δεσμεύσεις.

Το σκηνικό του Κώστα Καυκαριδή απλό και μετρημένο. Ο σκηνογράφος κάποτε αυτοπεριορίζεται σχεδόν μιμησιαστικά με γνώμονα το κοινό λειτουργικό όφελος. Εδώ θα μπορούσε, όμως, να επιτρέψει στον εαυτό του περισσότερες ατμοσφαιρικές χαλαρώσεις.

Η παραγωγή του Σατιρικού είναι μια παράσταση συνόλου, μια δοκιμασία για όλους τους συντελεστές της, το αποτέλεσμα της οποίας ήταν ο σημαντικός εμπλουτισμός της πείρας του θιάσου.

NANA ΜΟΛΕΣΧΗ